

בש"פ 2416/23 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 2416/23

לפני: כבוד השופט ג' כנפי-שטייניץ

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי לנוער
בירושלים (השופט א' נחלון) מיום 9.3.2023 במ"ת
23311-02-23

תאריך הישיבה: ז' בניסן התשפ"ג (29.3.2023)

בשם העורר: עו"ד וסימכור

בשם המשיבה: עו"ד אושרה פטל-רוזנברג

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי לנוער בירושלים במ"ת 23311-02-23 (השופט א' נחלון) מיום 9.3.2023, בגדרה נעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. נגד העורר, קטין, ונגד חמישה קטינים נוספים - כולם כבני 15-16 שנים - הוגשו כתבי אישום בגין אירוע של יידוי בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב (לצורך החלטה זו ייקראו הקטינים הנוספים: נאשמים 1-5; ויחד עם העורר יקראו כולם: הנאשמים). על-פי עובדות כתב האישום, בתמצית, נאשמים 1-3 נפגשו בבית הקברות שבמרכז שכונת מגוריהם, צור באהר, והכינו שמונה בקבוקי תבערה. השלושה, שאליהם הצטרפו נאשמים 4-5 והעורר, צעדו לעבר מבנה שלטוני המצוי בשכונה, במטרה ליידות לעברו את בקבוקי התבערה. נאשם 5 תצפת על המבנה, והתריע טלפונית כי בסמוך לו מצויים כוחות משטרה. בעקבות זאת, הלכו הנאשמים - ללא נאשם 5, וללא נאשם 3 ששב לביתו - לעבר כביש העובר בסמוך לשכונה, כשהם עוטים כיסוי המסתיר את פניהם. בהגיעם לכביש יידו בקבוק תבערה לעבר אוטובוס שחלף במקום, וכן יידו ארבעה בקבוקי תבערה לעבר הכביש וכלי רכב נוספים. בקבוקי התבערה פגעו בחלקו הצדדי האחורי של האוטובוס וגרמו בהלה לנוסעי המכוניות. מיד לאחר מכן, ברחו הנאשמים האמורים מן המקום כשהם מותירים שם את יתרת בקבוקי התבערה.
2. בגין מעשים אלה, יוחסו לעורר ולנאשמים 1-2 ו-4 עבירות של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, מעשה טרור של ניסיון הצתה בצוותא, פעולה בנשק למטרות טרור וניסיון חבלה במזיד. לנאשם 3 יוחסו עבירות של פעולה בנשק למטרות טרור וניסיון חבלה במזיד, ולנאשם 5 יוחסו עבירות של סיוע למעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה וסיוע למעשה טרור של ניסיון הצתה בצוותא.
3. עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה למעצרו של הנאשמים עד תום ההליכים נגדם. הנאשמים לא חלקו על קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתם, ועל קיומה של עילה למעצרו. בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 14.2.2023, נדחתה בקשתם של הנאשמים להורות על שחרורם לחלופה אלתר, והם נעצרו עד למתן החלטה אחרת, תוך ששירות המבחן מתבקש להגיש תסקירי מעצר בעניינם. לגבי נאשם 5, שטרם מלאו לו 15 שנים, ואשר לא השתתף בהכנת בקבוקי התבערה או ביידויים, ולנוכח מצבו הרפואי כפי שתואר בהחלטה, צוין כי יש מקום לבחון את העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני - ובהמשך, בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 22.2.2023, נקבע כי נאשם זה ישהה במעצר בפיקוח אלקטרוני בביתו.
4. לאחר שהוגשו תסקירי המעצר, ביום 9.3.2023 התקיים דיון נוסף בבקשה. בהחלטתו של בית המשפט המחוזי מאותו יום, היא ההחלטה מושא הערר שלפניי - הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר ונאשמים 1-4 עד לתום ההליכים נגדם. לגבי נאשמים 1-4, צוין כי שירות המבחן התרשם כי קיים קושי בהפגת מסוכנותם באמצעות שהייתם בחלופות המעצר שהוצעו. בהמשך לכך נקבע, כי אין הצדקה לסטות מהמלצת שירות המבחן בהקשר זה, זאת גם בשים לב לכך שהנאשמים ובני משפחותיהם לא הסכימו לשקול חלופת מעצר מוסדית. אשר לעורר, צוין כי בעניינו לא סבר שירות המבחן כי יש קושי במעורר הפיקוח שהוצע - שהייה בבית דודתו בשכונת ג'בל מוכבר, תחת פיקוחה - ובנוסף צוין כי העורר לא היה מעורב בהכנת בקבוקי התבערה. עם זאת, נקבע כי בשים לב למעורבותו של העורר בתכנית ליידוי בקבוקי התבערה לעבר המבנה השלטוני, ובידויי הבקבוקים בפועל לעבר האוטובוס וכלי הרכב הנוספים - אין להבחין בינו ובין הנאשמים האחרים מבחינת התוצאה הסופית. לפיכך, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו עד לתום ההליכים.
5. מכאן הערר שלפניי, במסגרתו מבוקש להורות על מעצר העורר בפיקוח אלקטרוני. לטענת העורר, הדבר מוצדק בשים לב לנסיבותיו האישיות, גילו הצעיר, היעדר עבר פלילי, וכן לאור העובדה כי חלקו באירועים מצומצם יותר ביחס לחלק מהמעורבים האחרים בתיק. כן נטען, כי אין בהעברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני משום סטייה מהמלצת שירות המבחן, שעה שהאחרון הותיר את ההכרעה לשיקול דעת בית המשפט. לבסוף, נטען כי העברת הנאשם 5 למעצר בפיקוח אלקטרוני, הגם שחלקו במעשים קטן יותר, מצדיקה אף היא היעדרות לערר.

6. לאחר שעיינתי בערר על נספחיו ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך לפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

7. אכן, בעניינם של קטינים, נטיית בית המשפט, ואף נטיית הלב, היא לבכר שיקולי טיפול ושיקום כבר בשלב המעצר עד תום ההליכים, וזאת, בין היתר, בשל החשש כי שהות בבית המעצר עלולה לפגוע בהם מעבר למתחייב (ראו למשל: בש"פ 2347/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (19.4.2016); בש"פ 2885/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 וההפניות שם (3.5.2021)). עם זאת, בית משפט זה עמד כבר על החומרה המיוחדת והמסוכנות המיוחדת לאירועים של יידוי בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב חולפים, אשר בגינה, במקרים מעין אלה – גם כשמדובר בקטינים – הכלל הוא כי בית המשפט יורה על מעצר עד תום ההליכים, אלא אם כן מתקיימות נסיבות יוצאות דופן (ראו: בש"פ 9307/11 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (21.12.2011); בש"פ 3444/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 7-8 (31.5.2015); בש"פ 8711/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (20.12.2015)). לאחר בחינת מכלול הנסיבות, לא מצאתי כי מתקיימות בעניינו של העורר נסיבות יוצאות דופן המצדיקות הבחנה בינו לבין יתר הנאשמים לגביהם הורה בית המשפט המחוזי על מעצרם עד לתום ההליכים.

8. אמנם, העורר לא היה מעורב בשלב ההכנה של בקבוקי התבערה, ואולם הוא נטל חלק פעיל, בצוותא עם נאשמים 2-1 ו-4, באירוע המרכזי של יידוי בקבוקי התבערה. המדובר באירוע חמור במיוחד, של יידוי חמישה בקבוקי תבערה לעבר אוטובוס וכלי רכב נוספים, שאך באקראי לא הסתיים בפגיעות גוף. העורר ויתר הנאשמים ביצעו את המעשים כשהם רעולי פנים, מתוך מניע לאומני, ולאחר שתכניתם ליידות את בקבוקי התבערה לעבר מבנה שלטוני סוכלה בעקבות כוחות שיטור שנכחו במקום. על אף גילו הצעיר של העורר והעובדה כי זהו מעצרו הראשון, בשל חומרת המעשים המיוחדים לו – נמנע שירות המבחן מלהמליץ על שחרורו לחלופת מעצר או על מעצר בפיקוח אלקטרוני, והותיר את ההחלטה בעניינו לשיקול דעתו של בית המשפט. צוין בתסקיר כי משפחתו של העורר, כמו משפחותיהם של מרבית הנאשמים האחרים, לא הסכימה לשקול חלופת מעצר מוסדית, ועל כן לא ניתן היה לבוא בהמלצה לעניין זה. בית המשפט המחוזי, לאחר ששקל את הדברים, סבר כי אין להבחין בין העורר ובין יתר הנאשמים, וקבע כי העורר, כמוהם, יוותר במעצר מאחורי סורג וברח עד תום ההליכים. כאמור, לאחר שקילה והתלבטות, לא ראיתי להתערב במסקנתו זו של בית המשפט המחוזי. כך, לאור המסוכנות הנשקפת מן העבירות, אמות המידה שנקבעו לעניין זה בפסיקה, וחלקו של העורר במעשים. אמנם, בעניינו של העורר הותר שירות המבחן את ההכרעה לשיקול דעת בית המשפט, אולם לאחר שעיינתי לעומק בתסקירי שירות המבחן, הן של העורר והן של יתר הנאשמים, מקובלת עליי מסקנתו של בית המשפט המחוזי כי במובחן מעניינו של הנאשם 5, לא מתקיים שוני מהותי בין העורר לבין יתר הנאשמים, המצדיק תוצאה שונה בעניינו של העורר.

9. אשר על כן – הערר נדחה.

למותר לציין כי ככל שהעורר יעדיף חלופת מעצר מוסדית, שמורה לו הזכות לפנות לבית המשפט המחוזי בבקשה לעיון חוזר במעצרו.

ניתנה היום, י"א בניסן התשפ"ג (2.4.2023).

